

Hallituksen esitys ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä (Sijoituslupalaki)

Työ- ja elinkeinoministeriö
Sidosryhmätilaisuus
25.3.2026

Erityisasiantuntija Linda Rönnqvist

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lain tavoitteet

Hallitusohjelma

- Esitys perustuu hallitusohjelmaan, jonka mukaan hallitus uudistaa yritysostolakia siten, että kansallisen turvallisuuden, huoltovarmuuden ja laaja-alaisen vaikuttamisen riskit huomioidaan nykyistä tehokkaammin.

Kokonaisturvallisuuden varmistaminen

- Lain nojalla voitaisiin seurata ja kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi rajoittaa vaikutusvallan siirtymistä ulkomaisille sijoittajille lain soveltamisalaan kuuluvissa yrityksissä, liiketoimintayksiköissä ja yhteisöissä.

Sääntelyn ajantasaistus

- Lakia uudistetaan vastaamaan muuttunutta geopoliittista tilannetta ja teknologian kehitystä.

EU:n uusi seuranta-asetus

- Lain tavoitteisiin kuuluu uuden EU:n seuranta-asetuksen täytäntöönpano.
- Asetus tulossa voimaan kesällä 2026.

Ennakoiva lupaprosessi

- Uudistus tekisi sijoituslupaprosessista selkeämmän ja ennakoitavamman kaikille osapuolille.

Keskeiset muutosehdotukset

Uuden lain ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä säättäminen (*sijoituslupalaki*)

- Laki korvaisi vuoden 2012 lain ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta (*yritystolain*)
- Sektorikohtaisia seurannan kohteita tarkennettaisiin.
- Pakollinen etukäteinen lupamenettely koskisi kaikkia lain seurannan kohteita, eli vapaaehtoisesta ilmoituksesta luovuttaisiin.
- Ulkomaisiksi sijoittajiksi katsottaisiin kaikki Suomen ulkopuoliset sijoittajat (ei EU/EFTA rajausta).

Greenfield-sijoitusten seuranta

- Seuranta laajenisi koskemaan uusia investointeja tietyillä kriittisillä aloilla.

Kaksivaiheinen lupamenettely

- Huoltovarmuuskeskus käsittelisi ensimmäisen vaiheen 45 päivän määräajassa, ja työ- ja elinkeinoministeriö suorittaisi tarvittaessa syventävän toisen vaiheen tarkastelun.

Uusi hallinnollinen seuraamusjärjestelmä

- Korvaisi rikosoikeudelliset seuraamukset ja parantaisi sääntelyn läpinäkyvyyttä, tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta.
- Ilman lain mukaista lupaa toteutettu sijoitus voitaisiin todeta mitättömäksi.
- Ilman lain mukaista lupaa tahallaan tai huolimattomuudesta toteutetulle sijoitukselle voitaisiin määrätä seuraamusmaksu.

Lain rakenne

- **1 Luku – Yleiset säännökset**

- Lain tarkoitus, keskeiset käsitteet ja soveltamisala

- **2 Luku – Lupamenettely**

- Velvollisuus hakea lupaa, omistussuhteiden tarkastelupisteet ja hakemusprosessin kulku

- **3 Luku – Tiedonsaantioikeudet**

- Tietojen saanti ja vaihto tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi

- **4 Luku – Seuraamukset**

- Päätös sijoituksen mitättömyydestä, kehotukset ja hallinnolliset seuraamukset

- **5 Luku – Erinäiset säännökset**

- Muutoksenhaku, voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Luku 1

Yleiset säännökset

Lain tarkoitus

Mitä laissa säädetään

- Laissa säädettäisiin ulkomaisten sijoitusten seurannasta ja lupamenettelyistä.
- Laissa säädettäisiin myös uuden EU:n seuranta-asetuksen kansallisista toimeenpanomenettelyistä.

Lain tarkoitus

- Varmistaa kansallinen turvallisuus, sotilaallinen maanpuolustus, huoltovarmuus ja muut yhteiskunnan elintärkeät toiminnot.
- Turvata ulko- ja turvallisuuspoliittiset tavoitteet.
- Varmistaa yleinen järjestys ja turvallisuus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 52 ja 65 artiklan mukaisesti.
- Soveltuu tilanteisiin, joissa yhteiskunnan perustavanlaatuihin etuihin kohdistuu todellinen ja riittävän vakava vaara, myös silloin kun vaikutukset kohdistuvat toisen EU-jäsenvaltion turvallisuuteen.

Lain tarkoitus

Vaikutusvallan ja omistajuuden seuranta

Yritykset ja yhteisöt Suomessa

- Lain nojalla voitaisiin seurata ja kokonaisturvallisuuden varmistamiseksi rajoittaa vaikutusvallan siirtymistä ulkomaisille sijoittajille yrityksissä, liiketoimintayksiköissä ja yhteisöissä, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka kuuluvat lain soveltamisalaan.

Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset

- Lain nojalla voitaisiin seurata ja tarvittaessa rajoittaa ulkomaista omistajuutta tietyissä uutta liiketoimintaa luovissa sijoituksissa.
- Näitä ovat sijoitukset, joissa perustetaan uusi yritys, liiketoimintayksikkö tai yhteisö taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi Suomessa.

Lain määritelmät

Ulkomaisella sijoittajalla tarkoitetaan:

- Luonnollista henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen, jolla ei ole kansalaisuutta, jonka kansalaisuus on tuntematon tai jota ei voida luotettavasti todentaa.
- Yritystä, liiketoimintayksikköä tai muuta yhteisöä, jonka kotipaikka on rekisteröity Suomen ulkopuolelle.
- Suomeen rekisteröityä yritystä, liiketoimintayksikköä tai muuta yhteisöä, jossa ulkomaisella sijoittajalla on suoraan tai välillisesti vähintään 10 % äänimäärästä tai muu tosiasiallinen vaikutusvalta.
- Muut sijoitusrakenteet, joissa ulkomaisella sijoittajalla on vähintään 10 % äänimäärästä tai vastaava tosiasiallinen vaikutusvalta.

Ulkomaisella sijoituksella tarkoitetaan:

- Toimenpidettä, jonka ulkomainen sijoittaja toteuttaa suoraan tai välillisesti luodakseen suoria yhteyksiä sijoituskohteeseen taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi Suomessa.

Seurannan kohteet

Nykytilanne – yritysostolaki

- Suomessa seuranta kohdistuu tällä hetkellä:
 - Puolustus- ja turvallisuusalan yritysostoihin, jotka ovat aina pakollisen vahvistusmenettelyn piirissä.
 - Muita kriittisiä kohteita koskeviin yritysostoihin, joita arvioidaan tapauskohtaisesti mm. yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ja huoltovarmuuden näkökulmasta.

Uudistuksen tavoite – selkeämpi ja ennakoitavampi seuranta

- Uudessa sijoituslupalaissa seurannan kohteet selkeytettäisiin ja määriteltäisiin täsmällisemmin sektorikohtaisesti, mutta päälinjat pysyisivät samoina kuin nykyisessä laissa.
- Lain soveltamisalaan sisällytettäisiin ne kriittiset kohteet, jotka ovat jo olleet käytännössä valvonnan piirissä, sekä tietyt uudet toimialat, jotka nykyisin jäävät seurannan ulkopuolelle, mutta joihin liittyy merkittäviä turvallisuusvaikutuksia.

Seurannan kohteet

1. Kohteet, jotka tuottavat tai toimittavat *tai joiden aikomuksena on* tuottaa tai toimittaa **puolustustarvikkeita tai muita sotilaalliselle maanpuolustukselle tai suomalaiselle puolustusteollisuudelle tärkeitä tuotteita tai palveluita**
2. Kohteet, jotka tuottavat, kehittävät tai hyödyntävät vientivalvonnan alaisia **kaksikäyttötuotteita**
3. Kohteet, jotka tuottavat tai toimittavat yhteiskunnan **turvallisuuden kannalta keskeisille Suomen viranomaisille** niiden lakisääteisiin tehtäviin **liittyviä kriittisiä tuotteita tai palveluita**
4. Kohteet joiden tuotteisiin tai palveluihin liittyy pääsy **salassa pidettäviin, turvallisuusluokiteltuihin tai muutoin kansallisen turvallisuuden kannalta merkityksellisiin tietoihin**

Seurannan kohteet

5. Kohteet jotka tuottavat tai toimittavat kansallisen turvallisuuden, kokonaisturvallisuuden toteuttamisen tai huoltovarmuuden turvaamisen kannalta merkityksellisiä **tieto- ja viestintätekniikan tai tietoturva-alan tuotteita tai palveluita**
6. Kohteet joiden toiminta, tuotteet tai palvelut liittyvät **huoltovarmuuden turvaamiseen, kriittiseen infrastruktuuriin** tai muihin yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin tai palveluihin
7. **EU:n seuranta-asetuksen** edellyttämät seurannan kohteet
 - Puolustus- ja kaksikäyttötuotteet, kriittiset teknologiat (puolijohteet, kvantti, tietyt tekoälyratkaisut), liikenne-, energia- ja digitaalisen infrastruktuurin keskeiset toiminnot, strategisten raaka-aineiden arvoketju, rahoitus- ja maksujärjestelmän kannalta keskeiset toimijat sekä vaalitoimintoihin suunnitellut tietojärjestelmät.

Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset seurannan kohteina (greenfield-sijoitukset)

Uutta liiketoimintaa luovan sijoitukset määritelmä:

- sijoitukset, jotka toteutetaan perustamalla uusi yritys, liiketoimintayksikkö tai yhteisö taloudellisen toiminnan harjoittamiseksi Suomessa.

Uutta liiketoimintaa luovan sijoitukset ovat seurannan kohteina seuraavilla aloilla:

- 1) Puolustusalan hankkeet;
- 2) Kaksikäyttötuotteiden valmistaminen tai kehittäminen;
- 3) Satamainfrastruktuurin rakentaminen, ylläpito sekä sataman operointi- ja lastinkäsittelypalvelut;
- 4) Lentokenttäinfrastruktuurin rakentaminen sekä ylläpito ja maahuolintapalvelut;
- 5) Logistiikkaterminaalin perustaminen huoltovarmuuskriittiselle alalle tai palvelemaan maanpuolustuksen ja puolustusteollisuuden tarpeita;
- 6) Datakeskukset, joiden potentiaalinen kapasiteetti on vähintään 100 MW ja aikomuksena on harjoittaa 3 §:n 4-7 kohtien mukaista toimintaa;
- 7) Energiainfrastruktuurihankkeet joiden tuotantokapasiteetti tulee olemaan vähintään 100 MW ja, joka koskee sähköjärjestelmän perus- ja säätövoimaa, uusiutuvan energian tuotantoa tai vetyhanketta sekä sähköverkkotoimintaa; sekä
- 8) EU:n strategisiin raaka-aineisiin liittyvät kaivos- ja jalostushankkeet

Luku 2

Lupamenettely

Lupamenettely

Lupavelvollisuus

- Ulkomaisen sijoittajan on haettava lupa suunnitellulle, seurannan kohteena olevalle ulkomaiselle sijoitukselle ennen sen lopullista toteuttamista.
- Lupahakemus jätetään Huoltovarmuuskeskukselle.

Tiedonantovelvollisuus

- Ulkomaisella sijoittajalla sekä seurannan kohteella on velvollisuus antaa kaikki hakemuksen käsittelyn kannalta olennaiset tiedot:
 - Huoltovarmuuskeskukselle
 - Työ- ja elinkeinoministeriölle
 - = Lupaviranomaiset

Omistusosuuksien tarkastelupisteet

Uudet tarkastelupisteet

- Lupa olisi haettava ennen sijoituksen toteuttamista, kun omistus tai tosiasiallinen vaikutusvalta ylittää:
 - 10 %, 33,3 %, 50 %, 66,6 % ja 90 %.
 - Nykyiseen yritystolakiin verrattuna kaksi tarkastelupistettä ovat uusia: **66,6 %** ja **90 %**
- Samat rajat koskevat myös lisäomistusosuuksien hankkimista. Lisäksi viranomaisen voi erityisestä syystä velvoittaa hakemaan lupaa myös silloin, kun vaikutusvalta lisääntyy ilman tarkastelupisteiden ylittymistä.

Uutta liiketoimintaa luovat sijoitukset

- Uusien yhtiöiden perustaminen seurannan kohteena oleville toimialoille olisi luvanvaraista 10 %:n omistusosuuden tai vastaavan vaikutusvallan perusteella.
- Lisäosuuksia hankittaessa sovelletaan samoja tarkastelupisteitä kuin muissa lain soveltamisalaan kuuluvissa sijoituksissa.

Lupamenettely

Kaksivaiheinen prosessi

- Lupamenettely koostuisi kahdesta vaiheesta: alustava tarkastelu ja yksityiskohtainen arviointi turvallisuuskysymysten perusteella.

Huoltovarmuuskeskuksen rooli

- Huoltovarmuuskeskus suorittaisi ensimmäisen vaiheen tarkastelun 45 päivän määräajassa.

Ministeriön arviointi ja otto-oikeus

- Ministeriö suorittaisi tarvittaessa lupamenettelyn toisen vaiheen arvioinnin ja voisi ottaa asian omaan käsittelyyn myös ensimmäisessä vaiheessa, jos asian merkittävyys sitä edellyttäisi. Toisen vaiheen arvioinnissa ei olisi määräaikaa.

Valtioneuvoston yleisistunto

- Vaikutuksiltaan merkittävät asiat voisivat edetä valtioneuvoston yleisistuntoon päätöksentekoa varten.

Lupamenettely

Ehtojen asettaminen

- Lupapäätökseen voitaisiin edelleen sisällyttää tarpeellisia ja välttämättömiä ehtoja.
- Ehdollinen lupa voitaisiin myöntää vain, jos sijoituksen osapuolet sitoutuvat noudattamaan asetettuja ehtoja.

Luvan myöntämättä jättäminen

- Valtioneuvoston yleisistunto voisi työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä päättää, että lupaa ei myönnetä, tai että ulkomaista omistajuutta rajoitetaan.
- Lupa voitaisiin jättää myöntämättä, jos sijoituksen arvioidaan uhkaavan: kansallista turvallisuutta, sotilaallista maanpuolustusta, huoltovarmuutta, muita yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden turvaamista (sama kuin nykyisen yritysostolain erittäin tärkeän kansallisen edun vaarantuminen).
- Lupa voitaisiin myös evätä silloin, kun sijoitus vaarantaisi EU-oikeuden mukaisen yleisen järjestyksen tai turvallisuuden (SEUT 52 ja 65), ja kun yhteiskunnan perustavanlaatuihin etuihin kohdistuu todellinen ja riittävä vakava vaara, mukaan lukien vaikutukset toisen EU-jäsenvaltion turvallisuuteen.

3 luku

**Tiedonsaantioikeudet ja salassa
pidettävien tietojen
luovuttaminen**

Tiedonsaanti ja tietojen luovuttaminen

- Elinkeinoharjoittajalla olisi velvollisuus antaa lupaviranomaisen pyynnöstä kaikki sijoituksen luvanvaraisuuden arvioimiseksi tarvittavat tiedot maksutta, viivytyksettä ja vaadittaessa kirjallisesti.
- Lupaviranomaisilla olisi oikeus saada maksutta kaikki lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirjat salassapitosäännösten estämättä.
- Viranomaiset, jotka toteuttavat lain tai EU:n seuranta-asetuksen mukaista sijoitusseurantaa, voisivat luovuttaa lupaviranomaisille välttämättömiä tietoja ulkomaisista sijoittajista, kohteista, tuotteista, palveluista ja sopimuksista.
- Lupaviranomaiset voivat luovuttaa hallussaan olevia salassa pidettäviä tietoja muille viranomaisille, jotka toteuttavat lain tai EU:n seuranta-asetuksen mukaista seurantaa, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä ja tiedot käytetään vain siihen tarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

4 luku

Seuraamukset lain velvoitteiden
laiminlyönnistä

Sijoituksen mitättömyys

Nykytilanne – yritysostolaki

- Yritysostolaki on pakottavaa lainsäädäntöä.
- Puolustus- ja turvallisuusalan yritysostoissa yritysosto ei ole lainmukaisesti toteutettu, jos vahvistusta ei ole saatu ennen yritysoston toteuttamista.
- Muiden yritysostojen osalta vahvistusmenettely on ollut vapaaehtoisen ilmoituksen varainen, eikä ilman ilmoitusta toteutettu yritysosto ole ollut automaattisesti mitätön.

Uusi sijoituslupalaki

- Ilman lupaa toteutettu sijoitus voitaisiin todeta mitättömäksi, jos:
 - sijoitus kuuluu lain soveltamisalaan ja olisi vaatinut luvan,
 - viranomainen kehottaa sijoittajaa hakemaan lupaa määräajassa, mutta sijoittaja ei hae lupaa eikä korjaa tilannetta
- Päätöksen sijoituksen mitättömyydestä sekä siitä, mihin toimenpiteisiin sijoittajan on ryhdyttävä sijoituksen purkamiseksi, tekee työ- ja elinkeinoministeriö.

Seuraamukset

Hallinnollinen seuraamusmaksu

- Uusi laki korvasi rikosoikeudellisen sakkomenettelyn hallinnollisella seuraamusmaksulla tehostaen lain noudattamista.

Maksimirangaistukset yhteisöille

- Seuraamusmaksun enimmäismäärä olisi 10 000 000 euroa tai kymmenen prosenttia toimijan edellisen tilikauden maailmanlaajuisesta vuotuisesta kokonaisliikevaihdosta sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi.

Maksimirangaistukset henkilöille

- Luonnollisille henkilöille maksimiseuraamus olisi 500 000 euroa.

Seuraamusmaksujen määräys

- Huoltovarmuuskeskus määräisi enintään 100 000 euron seuraamusmaksut, suuremmista päättäisi riippumaton seuraamusmaksulautakunta.

5 luku

Erinäiset säännökset

Erinäiset säännökset

Muutoksenhaku:

- Päätöksistä (asian raukeaminen, luvan myöntäminen/epääminen, mitättömyyspäätös sekä seuraamusmaksupäätökset) voidaan valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen.
- Ei muutoksenhakua päätöksistä, jotka koskevat asian siirtämistä toiseen vaiheeseen tai valtioneuvoston yleisistuntoon.

Voimaantulo:

- Lain voimaantulo alkuvuodesta 2027.

Vaikutusarviointi

Esityksen keskeiset vaikutukset

Turvallisuusvaikutukset

- Uudistus vahvistaisi viranomaisten kykyä tunnistaa ja ehkäistä ulkomaisiin sijoituksiin liittyviä turvallisuusuhkia.
- Seurannan kohteet ja menettelyt täsmentyisivät, mikä parantaisi riskienhallintaa ja strategisesti merkittävien kohteiden suojaa.

Vaikutukset yrityksiin

- Sääntelyn selkeytyminen ja määräaikojen tarkentuminen lisäävät investointiympäristön ennustettavuutta ja oikeusvarmuutta.
- Toisaalta pakollisen lupamenettelyn laajeneminen kasvattaisi yritysten hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.

Vaikutukset viranomaisiin

- Lupahakemusten määrä kasvaisi huomattavasti, mikä edellyttäisi lisäresursseja ja tehokkaampia prosesseja.

Keskeisimmät aikataulut

1. Lausuntopyyntö huhtikuussa 2026
2. HE budjettilakina eduskuntaan syyskuussa 2026
3. Laki voimaan alkuvuonna 2027

Yhteystiedot:

Linda Rönqvist

Erityisasiantuntija

050 534 4721

linda.ronnqvist@gov.fi

Lasse Puroma

Johtava asiantuntija

050 352 9585

lasse.puroma@gov.fi